

Vergaderjaar 2012–2013

26 407

Biodiversiteit

Nr. 70

**BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN,
LANDBOUW EN INNOVATIE**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 4 oktober 2012

Met deze brief informeer ik u mede namens de staatssecretaris van Buitenlandse Zaken over de hoofdlijnen van de Nederlandse en Europese inzet tijdens de 11^e Conferentie van Partijen bij de Conventie inzake Biologische Diversiteit die van 8 tot en met 19 oktober plaatsvindt in Hyderabad, India.

Voorafgaand vindt eveneens in Hyderabad de zesde Vergadering van Partijen bij het Cartagena Protocol inzake Bioveiligheid (Biosafety COPMOP6) plaats. De staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu zal u hierover apart berichten.

Voor deze verdragsconferentie heeft de Europese Unie één gezamenlijke EU-positie bepaald in de Raadsconclusies die op 11 juni 2012 door de Europese Milieuraad zijn vastgesteld. Deze leggen op hoofdlijnen de prioriteiten en gewenste uitkomsten van de EU vast. Dat neemt niet weg dat er ruimte is voor eigen accenten en speerpunten van Nederland, die zowel tijdens de voorbereiding van de EU-positiebepaling als tijdens de onderhandelingen in Hyderabad actief naar voren zullen worden gebracht.

De Conventie inzake Biologische Diversiteit (CBD)

De Conventie inzake Biologische Diversiteit (ook wel aangeduid als het Biodiversiteitsverdrag) heeft als hoofddoelen het behoud en duurzaam gebruik van biologische diversiteit en een billijke verdeling van de voordelen die voortvloeien uit het gebruik van genetische bronnen. Biologische diversiteit gaat in de meest brede zin om de variatie binnen en samenhang tussen ecosystemen, habitats en soorten, en genetisch materiaal. Het Verdrag spoort landen aan tot het formuleren van beleid en het uitvoeren van expliciet in het Verdrag genoemde maatregelen. De nadruk ligt op nationale implementatie, maar internationale samenwerking vormt ook een belangrijk hulpmiddel voor realisering van de doelen.

Het Biodiversiteitsverdrag vormt samen met het Klimaatverdrag en het Verwoestijningsverdrag de zogenaamde Rio-verdragen, waartoe tijdens de Duurzaamheidstop van 1992 in Rio de Janeiro werd besloten.

Tweejaarlijks komen de landen die Partij zijn bij het Biodiversiteitsverdrag bijeen om de voortgang in de uitvoering te bespreken, afspraken te maken over aanvullend beleid en invulling te geven aan de samenwerking met elkaar, met natuurorganisaties en met andere maatschappelijke partners zoals het bedrijfsleven. Daarom worden CBD-bijeenkomsten veelal ook bijgewoond door vertegenwoordigers van natuurorganisaties, de private sector, onderzoeksinstellingen en andere belanghebbenden.

Stand van zaken

De laatste COP vond plaats in 2010 in Japan (COP10). Daar zijn 20 biodiversiteitsdoelstellingen afgesproken voor 2020 die omvatten dat alle partijen de noodzakelijke acties in gang zetten om het verlies aan biodiversiteit volledig stop te zetten en te bewerkstelligen dat in 2020 alle ecosystemen weer veerkrachtig zijn. Op COP11 zal de voortgang bij de tenuitvoerlegging worden besproken, zie ook Kamerstukken 26 407, nrs. 46 en 49.

Op COP10 is ook besloten dat de mobilisering van financiering voor biodiversiteit in 2020 significant moet zijn toegenomen. Tijdens COP11 moeten hier nadere afspraken over worden gemaakt. Dit zullen naar verwachting moeilijke onderhandelingen worden want de verschillen van inzicht tussen de ontwikkelde en ontwikkelingslanden over dit onderwerp zijn nog groot. Tijdens de VN Conferentie over Duurzame Ontwikkeling (Rio +20) die van 20 tot 22 juni plaatsvond in Rio de Janeiro stond het onderwerp biodiversiteit ook op de agenda. Het belang van biodiversiteit en bescherming van ecosysteemdiensten werd door alle partijen onderschreven, maar ook daar bleek financiering een controversieel onderwerp.

Hoofdpijnen inzet Koninkrijk der Nederlanden

Hieronder volgen de belangrijkste aandachtspunten voor de Nederlandse inzet tijdens de conferentie.

Implementatie Strategisch Plan CBD 2011–2020 en de Aichi Biodiversiteitsdoelen

In 2010 heeft de Conferentie van Partijen (COP10) in een Strategisch Plan een nieuwe biodiversiteitsvisie en -missie geformuleerd voor de periode 2011–2020. Daarnaast zijn de ambities in 20 doelen (de *Aichi biodiversity targets*) vastgelegd. Deze gelden niet alleen voor de CBD maar zijn ook richtinggevend voor andere natuurverdragen en internationale organisaties. De Europese Unie heeft de doelstellingen uitgewerkt in de EU 2020-Biodiversiteitsstrategie. Nederland werkt actief met de andere lidstaten aan de Europese implementatie en daarmee ook aan de Nederlandse implementatie van de biodiversiteitsdoelen voor 2020.

De uitvoering van het Strategisch Plan van de CBD kampt in veel landen met financiële, personele en bestuurlijke belemmeringen. Daardoor stagneert de opstelling en uitvoering van nieuwe nationale Biodiversiteits Actieplannen gericht op de 2020-doelen.

Tijdens COP11 zal door de partijen bij de CBD gesproken worden over de knelpunten, de mogelijke oplossingen en de prioriteiten die daarbij kunnen worden gesteld.

Nederland zal samen met de EU hierbij onder meer het belang van uitwerking van de mondiale afspraken naar nationaal, regionaal en lokaal niveau, alsmede naar diverse maatschappelijke sectoren (zoals het bedrijfsleven) benadrukken. Ook zal worden ingezet op meer samenwerking met en tussen verdragen en organisaties, en op monitoring van de voortgang, zowel op internationaal als nationaal niveau.

Financiering van biodiversiteit en ecosystemen

Tijdens COP10 zijn geen concrete afspraken vastgelegd over de financiering van de ambitieuze biodiversiteitsdoelstellingen voor 2020. Door de ontwikkelingslanden wordt grote druk uitgeoefend om dat wel te doen tijdens COP11. De G77 stellen hun realisatie van de biodiversiteitsdoelen feitelijk afhankelijk van extra financiële middelen. Daarbij wordt vooral gekeken naar de Westerse landen en in het bijzonder aangedrongen op een verhoging van de ontwikkelingsgelden voor dit doel. Tijdens COP10 is afgesproken dat voor het stellen van nadere financiële streefdoelen m.b.t. de bekostiging van de *Aichi biodiversity targets*, het eerst nodig is een duidelijk beeld te krijgen van de bestaande financiering en de eventueel benodigde additionele middelen. Tijdens COP11 dienen deze gegevens zo concreet als mogelijk op tafel te komen teneinde een onderbouwde discussie over financiële streefdoelen te kunnen voeren.

De Nederlandse regering is van mening dat de diensten en producten die door de natuur worden geproduceerd een maatschappelijke/financiële waarde moeten krijgen en dat gebruikers in toenemende mate bereid zullen moeten zijn om financieel bij te dragen aan de instandhouding ervan.

In de te verwachten discussie tijdens COP11 over hogere financiële bijdragen zal Nederland verder de volgende lijn aanhouden:

- Gezien de huidige economische situatie en de daarmee gepaard gaande bezuinigingen kan Nederland nu geen toezeggingen doen voor extra publieke middelen voor het internationale biodiversiteitsbeleid in de periode tot 2020. Ik teken daarbij aan dat Nederland, ook in vergelijking met andere landen, reeds een aanzienlijke inspanning levert.
- Voor de mobilisering van eventueel benodigde additionele middelen stelt Nederland voor om meer werk te maken van nieuwe financieringsmechanismen, o.m. uit de private sector, maar daarbij te hooggespannen verwachtingen te vermijden. Nederland is actief betrokken bij de ontwikkeling van nieuwe methoden voor de financiering van mondiale publieke goederen op het gebied van milieu en duurzame ontwikkeling, zoals het betalen voor ecosysteemdiensten.
- Voor een wezenlijke aanpak van het biodiversiteitsverlies en de daarmee gepaard gaande kosten wil Nederland inzetten op verdere verduurzaming van de economie. In dat kader kan bijvoorbeeld worden gewezen op de ondersteuning van het Platform Biodiversiteit, Ecosystemen en Economie (BEE) en het stimuleren van Green Deals. Voor dit onderwerp verwijst ik tevens naar mijn brief van 5 juli 2012 (Kamerstuk 26 407, nr. 63).

Nagoya Protocol inzake genetische bronnen

Tijdens COP10 is overeenstemming bereikt over het Nagoya Protocol. Daarin zijn internationale rechten en plichten vastgelegd over de toegang tot genetische bronnen en de eerlijke verdeling van de opbrengsten uit het gebruik ervan. Nederland heeft het Protocol ondertekend en is nu bezig met de voorbereiding van de implementatie, die uiteindelijk tot ratificatie moet leiden. Omdat het Protocol een onderwerp van gemengde bevoegdheid tussen de EU en de lidstaten is, zal de Europese Commissie

een voorstel doen ter implementatie van het Protocol. Dit voorstel zal na goedkeuring door Raad en Parlement in de lidstaten worden ingevoerd. Omdat ratificatie pas kan plaatsvinden nadat de noodzakelijke nationale implementatiewetgeving van kracht is geworden, duurt het ratificeren van een dergelijk protocol in de meeste landen enkele jaren. Dit verklaart waarom tot dusver slechts vier partijen geratificeerd hebben. Naar verwachting zullen de EU-lidstaten na afronding van alle procedures gelijktijdig tot ratificatie overgaan.

Tijdens COP11 zullen de partijen ervaringen uitwisselen over de totstandkoming van implementatiewetgeving van het Protocol en de mogelijkheden om problemen op te lossen. Ook zal worden gesproken over het mogelijke tijdstip voor de eerste *Meeting of Parties* bij het Nagoya Protocol. Aangezien 50 ratificaties nodig zijn alvorens het Protocol van kracht wordt, zal hiermee naar verwachting nog enige tijd gemoed zijn. Nederland zal bevorderen dat geen onnodige tijd verloren gaat in dit proces en dat het Protocol zo spoedig mogelijk in werking treedt.

Andere belangrijke agendapunten voor COP11

De hierboven genoemde 3 onderwerpen zullen naar verwachting tijdens COP11 de meeste (politieke) aandacht krijgen. Andere belangrijke agendapunten tijdens COP11 waar Nederland op zal inzetten zijn:

- Ecosysteemrestauratie: Nederland pleit voor een sterkere inzet van de CBD op het herstel van gedegenereerde gebieden om daarmee het nut voor zowel natuur als landbouwproductie en klimaatadaptatie te verhogen;
- De relatie tussen economie en biodiversiteit: Nederland zet in op versterking door middel van samenwerking met het bedrijfsleven, de uitwerking van de bevindingen van het rapport *The Economics of Ecosystems and Biodiversity* en een verdere concretisering van beleid, bijvoorbeeld door inzet op *Green Deals*;
- Bescherming mariene gebieden: Nederland maakt zich sterk voor afspraken over de bescherming van alle voor biodiversiteit belangrijke mariene gebieden, binnen en buiten territoriale wateren
- Wisselwerking tussen klimaat- en biodiversiteitsbeleid: Nederland ziet hier kansen voor het creëren van win-win situaties op beide terreinen bijvoorbeeld binnen de inzet van REDD+ (Reduced Emissions of Deforestation);
- De relatie tussen biodiversiteitsbeleid en armoedebestrijding: Nederland zal hier het belang benadrukken van de integratie van biodiversiteit als wezenlijk onderdeel bij armoedebestrijding en ontwikkeling.

High Level meeting

Zoals gebruikelijk bij deze conferenties organiseert gastland India een speciale bijeenkomst voor ministeriële en andere hooggeplaatste vertegenwoordigers van de landen die Partij zijn bij het Verdrag. Deze *High Level meeting* vindt plaats aan het eind van de conferentie, namelijk van 17-19 oktober 2012, en zal zonodig worden aangewend om de onderhandelingen over de belangrijkste onderwerpen vlot te trekken of te bespoedigen. Nederland zal op hoogambtelijk niveau worden vertegenwoordigd door mijn ministerie.

Naar verwachting zal het politieke spanningsveld in deze *high level* sessie vooral betrekking hebben op de grote verschillen in posities tussen ontwikkelde en ontwikkelingslanden voor wat betreft de benodigde financiering voor realisatie de 2020-doelstellingen. Een brede groep ontwikkelingslanden zal vermoedelijk blijven aandringen op een

verhoging van de bijdragen. Ook heeft deze groep grote aarzelingen bij de doelstelling om meer fondsen uit de private sfeer te mobiliseren door het economisch waarderen van biodiversiteit en ecosysteemdiensten. Het overbruggen van deze tegenstellingen tussen regio's zal een grote inspanning vragen.

Nederland zal zich ook in de ministeriële bijeenkomst op het standpunt stellen dat in het licht van de huidige economische crisis toezeggingen over een verhoging van overheidsbijdragen voor het internationale biodiversiteitsbeleid niet reëel zijn. Ook zal worden benadrukt dat Nederland reeds relatief veel bijdraagt aan internationale biodiversiteitsbescherming en de aanpak van oorzaken van biodiversiteitsverlies. Dit komt naast financiering ook tot uiting in Nederlandse betrokkenheid bij velerlei nationale en internationale processen gericht op vergroening van economie en handel en de samenwerking met het bedrijfsleven op het gebied van duurzame productieketens en duurzaam grondstoffengebruik. Nederland zal aangeven actief te zullen blijven inzetten op het creëren van een grotere betrokkenheid van het bedrijfsleven, omdat financiering in toenemende mate uit de markt zal moeten komen. Tot slot zal Nederland aangeven zich ook sterk te zullen maken voor een efficiënter gebruik van bestaande geldstromen.

Tenslotte deel ik u mede dat de Koninkrijksdelegatie naar COP11 zal bestaan uit vertegenwoordigers van de ministeries van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, Infrastructuur en Milieu en Buitenlandse Zaken.

De staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,
H. Bleker